

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 13

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Управління бізнесом в умовах глобальної нестабільності”
м. Київ, МАУП, 26 березня 2015 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2015

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 2 від 25.02.15)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук., проф.;
А. А. Ігнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук., проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук., проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук., проф.;
К. В. Муравйов, канд. юрид. наук., доц.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Л. В. Романова, д-р екон. наук, проф.;
В. Є. Сафонова, д-р екон. наук;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соц. наук, проф.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук., проф.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 13: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. “Управління бізнесом в умовах глобальної нестабільності”, 26 березня 2015 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2015. — 300 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичної конференції, присвяченої проблемам реформування системи управління бізнесом в умовах розгортання кризових ситуацій та глобальної нестабільності.

Для науковців і громадсько-політичних діячів, керівників та власників бізнесу, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і бізнесу.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

СТІЙКИЙ РОЗВИТОК БІЗНЕСУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Баєва О. В.

Система менеджменту безпеки та охорони здоров'я як складова інтегрованого управління якістю на підприємствах 8

Мовчан А. В.

Кібернетична безпека України в умовах нестабільності національної економіки 12

Захожай В. Б., Колесник В. М.

Шляхи підвищення ефективності управління витратами феросплавних підприємств 16

Баєв В. В.

Економічне обґрунтування розвитку медичного туризму в Україні 19

Давидов О. І.

Управління розвитком підприємств: вартісно-орієнтований підхід 22

Тьорло В. О., Приходько Г. Г.

Проблеми управління інвестиційною діяльністю компанії з імпорту в Україну нафтопродуктів за умов нестабільності національної економіки 25

Таранець В. О.

Критерії класифікації моделей економічного зростання й розвитку 29

Лобов С. П.

Продуктовий підхід до економічної оцінки управлінських інформаційних систем 35

Лопатенко Л. О., Лопатенко Д. Б.

Розвиток ринку автосервісу України в сучасних умовах 38

Бородін М. Ю.

Забезпечення енергетичної безпеки національної економіки 42

Головач Н. В.

Розвиток системи управління персоналом на підприємстві в умовах кризи 45

Левченко М. О.

Удосконалення асортименту продукції підприємств громадського харчування за рахунок використання нових видів сировини 49

Берестецька Л. М.

Тенденції розвитку інтернет-бізнесу в Україні 54

Середюк К. В.

Вдосконалення механізму бізнес-планування діяльності підприємств України: організаційні аспекти 60

СТІЙКИЙ РОЗВИТОК БІЗНЕСУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

О. В. БАЄВА

д-р біол. наук., професор., УРІМБ МАУП

СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК СКЛАДОВА ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Становлення і розвиток української державності, вип. 13, с. 8–11

В умовах глобальної нестабільності сталий розвиток підприємств вимагає вдосконалення системи менеджменту. Перед підприємствами постає необхідність у розробленні та впровадженні інтегрованих систем управління якістю, які б враховували інтереси всіх зацікавлених сторін, сприяли підвищенню ефективності діяльності підприємства та підтримували його позитивний імідж шляхом мінімізації шкідливого впливу на навколишнє середовище, виготовлення високоякісної та безпечної продукції, покращення умов праці, мотивації та соціального забезпечення персоналу, дослідження і задоволення очікувань споживачів [2; 5].

На сьогодні найбільш ефективним способом удосконалення системи управління підприємства є впровадження інтегрованих систем менеджменту, створених відповідно до вимог міжнародних стандартів. Створені на базі світового управлінського досвіду, ці стандарти є рекомендаціями з удосконалення управлінської діяльності підприємств [3].

Інтегровані системи управління — це система управління, яка відповідає вимогам більш ніж одного системного стандарту. Зокрема, ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, SA 8000, ISO 22000, ISO 27001, тощо [4].

В сучасних умовах до інтегрованих систем управління входить відповідність менеджменту підприємства за міжнародним стандартом OHSAS 18001:2007 “Occupational health and safety management systems”, спрямо-

ваного на розвиток ефективної системи управління охороною здоров'я та безпекою персоналу. OHSAS 18001 — це міжнародний стандарт, який орієнтовано на створення системи управління безпекою та гігієною праці, як невід'ємної складової частини загальної системи управління підприємством.

В Україні даному стандарту відповідає національний стандарт ДСТУ OHSAS 18001:2010 “Системи управління безпекою та гігієною праці. Вимоги”, який повністю гармонізовано із міжнародним стандартом. Вимоги національного стандарту може застосовувати будь-яка організація, незалежно від сфери діяльності [1].

Стандарт OHSAS 18001:2007 встановлює вимоги до системи менеджменту безпеки праці та охорони здоров'я, з метою вдосконалення управління ризиками та покращення показників діяльності в сфері забезпечення безпеки персоналу та охорони його здоров'я [6]. Стандарт використовується підприємствами задля:

- створення системи менеджменту безпеки праці та охорони здоров'я приводить до мінімізації ризиків для працівників підприємства та інших зацікавлених сторін, на яких можуть впливати небезпечні чинники виробництва;
- впровадження, забезпечення функціонування та постійного поліпшення системи безпеки персоналу та охорони його здоров'я.

Основними перевагами впровадження системи управління охороною здоров'я та безпекою у відповідності до міжнародного стандарту OHSAS 18001:2007 вбачаються:

- зменшення кількості нещасних випадків на підприємстві;
- зменшення кількості пропущених робочих днів, у зв'язку із хворобою;
- зменшення видатків у зв'язку із хворобою співробітників;
- зменшення виплат за страхуванням;
- підвищення продуктивності праці персоналу;
- підвищення іміджу підприємства;
- підвищення відповідності законодавству;
- інтеграція в існуючу систему менеджменту якості, тощо.

Вимоги стандарту OHSAS 18001:2007 повністю сумісні з системою менеджменту якості за системними стандартами якості ISO 9001 (ДСТУ ISO 9001) та системою екологічного менеджменту ISO 14001 (ДСТУ ISO 14001) та забезпечують максимально ефективне виконання зобов'язань підприємства з охорони здоров'я та безпеки персоналу.

Зі зростанням масштабів виробництва та технологічних можливостей збільшується масштаб наслідків від аварій у навколишньому середовищі, а також небезпека для здоров'я та життя співробітників, насамперед тих, що виконують роботи з підвищеною небезпекою.

Сьогодні виробничі підприємства прагнуть, з одного боку, зменшити витрати, пов'язані з охороною здоров'я та безпекою праці, з іншого боку — підвищити безпеку виробництва, ефективно керуючи пов'язаними з ним ризиками для людини, і одночасно поліпшити корпоративний імідж. З цією

метою, підприємства всього світу, ще з 1999 року, почали впроваджувати у себе системи управління безпекою та гігієною праці, орієнтуючись на вимоги міжнародного стандарту OHSAS 18001.

Система управління охороною здоров'я та безпекою персоналу є інструментом менеджменту, який дає підприємству такі переваги:

- зменшення кількості випадків заподіяння шкоди персоналу за рахунок запобігання та контролю за небезпечними виробничими факторами на робочих місцях;
- зменшення ризику нещасних випадків, що призводять до серйозних наслідків;
- поліпшення мотивації персоналу за рахунок задоволення зростаючих очікувань ваших співробітників;
- зменшення матеріальних втрат, які виникають внаслідок нещасних випадків та простоїв виробництва;
- можливість створення інтегрованої системи управління якістю, екологічного керування, гігієни та безпеки праці;
- забезпечення відповідності діяльності законодавству в галузі здоров'я та безпеки на виробництві та навколишньому середовищі;
- покращення іміджу організації.

З впровадженням системи підприємство отримує механізм, що дозволяє ідентифікувати небезпечні чинники, оцінювати та управляти ризиками у сфері охорони та безпеки праці.

Сертифікат на систему управління охороною здоров'я та безпекою персоналу є підтвердженням того, що підприємство знає та контролює всі потенційні ризики, які можуть виникати як у звичайній повсякденній роботі, так і у нестандартних ситуаціях.

На Україні в Національній Системі сертифікації УкрСЕПРО зареєстровано тільки 15 підприємств, які сертифіковані за системою управління гігієною та безпекою праці, що відповідає вимогам OHSAS 18001:2007 "Occupational health and safety management systems".

Стандарт OHSAS 18001:2007 "Occupational health and safety management systems" базується на методології, відомої як "Plan–Do–Check–Act" (PDCA). Методологія PDCA включає:

- планування (plan) — встановлення цілей та розробка процесів, необхідних для досягнення результатів у відповідності з політикою підприємства в сфері охорони здоров'я та безпеки персоналу;
- функціонування (do) — впровадження процесів;
- перевірка (check) — проведення моніторингу та вимірювання процесів з метою оцінки їх відповідності до політики підприємства в сфері охорони здоров'я та безпеки персоналу, цілям та стратегії підприємства, нормативно-правовим та іншим вимогам, повідомлення про результати;
- дія (act) — прийняття та реалізація рішень з постійного поліпшення показників діяльності підприємства з охорони здоров'я та безпеки персоналу.

Ступінь деталізації, рівень складності системи менеджменту охорони здоров'я та безпеки персоналу, обсяг документації та ресурси, які на неї мають витрачатись, залежить від низки чинників. До таких відносять сферу використання системи, розмір підприємства, характер його діяльності, продукція, яка виготовляється або послуги, які надаються, рівень та характер корпоративної культури.

Література

1. ДСТУ OHSAS 18001:2010 "Система управління гігієною та безпекою праці" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [//iso.kiev.ua/drugoe/sert-iso-18001.html](http://iso.kiev.ua/drugoe/sert-iso-18001.html)
2. *Балановська Т. І.* Використання інтегрованих систем управління якістю як чинник забезпечення конкурентоспроможності підприємства / Т. І. Балановська, З. П. Борецька // Економіка та управління підприємствами. — 2012. — № 2. — С. 53–57.
3. *Момот О. І.* Особливості створення, упровадження та вдосконалення процесів, що забезпечують життєздатність системи менеджменту якості // Торгівля і ринок України: зб. наук. праць / О. І. Момот, А. В. Волоконський. — Донецьк, 2006. — Вип. 22. — С. 377–385.
4. *Момот О. І.* Менеджмент якості та елементи системи якості / О. І. Момот // Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 368 с.
5. *Шаманська О. І.* Система управління якістю як невід'ємна складова конкурентоспроможності підприємства / О. І. Шаманська // Ефективна економіка, 2014. — № 9. — С. 26–28.
6. OHSAS 18001:2007. Occupational health and safety management systems [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.nqa.com/en-gb/certification/.../ohsas-18001-2007